Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător: Igor Pulbere
Dosarul nr. 2a-554/25 (2-23097996-02-2a-07022025)

D E C I Z I E

21 octombrie 2025 mun. Chişinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ
al Curţii de Apel Centru

Instanța compusă din:
Președintele completului Ruxanda Pulbere
Judecătorii Roman Pascari și Constantin Roșca

examinând în procedura cererilor cu valoare redusă, cererea de apel depusă de avocatul-stagiar Țîu Ion în interesele OCN „Microinvest" SRL, împotriva hotărârii Judecătoriei, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de OCN „Microinvest" SRL împotriva lui Carp Radu și Carp Svetlana privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,

c o n s t a t ă:

Argumentele participanților la proces:

La data de La 06 iulie 2023 OCN „Microinvest" SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Carp Radu și Carp Svetlana cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul OCN „Microinvest" SRL a invocat că la 23 iulie 2020, între OCN „Microinvest" SRL, în calitate de creditor și Carp Radu, în calitate de debitor, a fost încheiat contractul de credit nr. 20340371081, potrivit căruia creditorul s-a obligat să acorde debitorului un credit în sumă de 143 159 lei, iar, debitorul și-a asumat obligația de a rambursa creditul în 60 rate lunare, cu o dobîndă de 19% anual fixă.

Susține că și-a onorat integral obligațiile contractuale, acordând creditul în termenul și condițiile stabilite în contract. Totodată, pentru garantarea executării obligațiilor, la aceeași dată a fost încheiat contractul de fidejusiune nr. 20340371081F2 cu Carp Svetlana. Cu toate acestea, începând cu 22 august 2022, debitorul a înregistrat întârzieri la plata ratelor și ulterior a încetat să efectueze

plățile în contul rambursării creditului, încălcând astfel obligațiile contractuale asumate.

În vederea soluționării amiabile a litigiului dintre părți, creditorul a depus eforturi susținute pentru a intra în contact cu debitorii și a-i determina să-și execute obligațiile contractuale. Astfel, reprezentanții creditorului au efectuat în mod repetat apeluri telefonice către debitori pentru a-i informa despre existența restanței și consecințele neachitării acesteia. Cu regret, toate aceste încercări de soluționare pe cale amiabilă au rămas fără rezultat.

Solicită reclamantul încasarea în mod solidar de la debitorii Carp Radu și Carp Svetlana a sumei totale de 35 232,38 lei, constituită din datoria la credit în sumă de 25 171,54 lei, dobânda contractuală în sumă de 3 618,64 lei și comision de administrare în sumă de 6 442,20 lei.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 26 septembrie 2024, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată înaintată de OCN „Microinvest" SRL și s-a încasat solidar de la Carp Radu și Carp Svetlana, în contul OCN „Microinvest" SRL, datoria de 17 370,15 lei.

S-a încasat solidar de la Carp Radu și Carp Svetlana în contul OCN „Microinvest" SRL, taxa de stat în sumă de 521,10 lei. În rest, acțiunea recalmatului s-a respins ca neîntemeiată.

Solicitarea apelantului:

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la data de 20.10.2024, avocatul stagiar Țîu Ion în interesele OCN „Microinvest" SRL, în termenul prevăzut de lege, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 26 septembrie 2024, solicitând casarea parțială a hotărârii instanței de fond, în partea pretențiilor respinse din acțiune, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii înaintate de OCN „Microinvest" SRL și a încasa în mod solidar de la Carp Radu și Carp Svetlana suma de 7 801,30 lei în calitate de credit nerambursat, 3618,64 lei- dobînda contractuală, 6 442,20 lei comision de administrare, 535,87 lei taxa de stat, în total suma de 18 398,10 lei.

Argumentele participanților la proces:

În motivarea cererii de apel, reprezentantul apelantului a invocat că nu este de acord cu hotărârea instanței de fond, pe care o consideră neîntemeiată, or, instanța de fond nu a aplicat legea materială care urma a fi aplicată, iar, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei pe care prima instanță le consideră constatate nu au fost dovedite prin probe veridice și suficiente.

În speță, litigiul la cererea formulată de apelantul OCN."Microinvest" S.R.L., este guvernat de prevederile art. 1763-1773 Cod civil, iar după pronunțarea hotărârii, instanța judecătorească nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată şi anume prevederile art. 1765 Cod civil

Or, potrivit înțelegerilor dintre părți, pct. 1.4. din contract stabilesc că *,,Comisionul pentru serviciile prestate în legătură cu utilizarea creditului, calculat şi achitat în felul următor 0,50 % din valoarea totală a creditului şi achitat de debitor la data acordării creditului din surse proprii sau este reținut de creditor din suma creditului indicat în pct. 1.1., pentru ce debitorul își expimă acordul; 4,0% lunar, care se calculează la suma inițială lunar, în prima zi a lunii, din suma inițială şi achitat conform graficului de rambursare (...)*

Totodată, clauzele contractului de credit explică în continuare scopul şi esența încasării comisionului de administrare a creditului citez:*Perceperea comisionului menționat este justificată de contraprestația oferită de Creditor în legătură cu utilizarea creditului de către Debitor şi anume: notificarea prealabilă a Debitorului prin SMS privind zilele de plată întârzierile de achitare a creditului; acoperirea costurilor care urmează a fi suportate de Debitor, în legătură cu achitarea ratelor de credit în oficiile poștale și post- terminale; deservirea Call-Centru și posibilitatea de a obține rapid răspunsul la orice întrebare legată de creditul acordat; aprobarea şi menținerea limitei de credit per Debitor, urmare a efectuării analizei financiare, examinarea bonității Debitorului și acoperirea costurilor de accesare a Registrelor publice și a Registrelor BIC (...)*

Instanța nu a ținut cont de faptul că suma comisionului conform contractului de credit nr. 20340371081 din 23.07.2020, ce a fost cerută să fie încasată în mărime totală de 6442,20 lei, nu reprezintă un venit al creditorului şi mai degrabă stabileşte o acoperire a cheltuielilor lunare suportate de creditor şi justificate explicit în clauzele contractului.

Faptul că debitorul îşi va onora obligațiile sau din rea credință nu va rambursa suma creditului încasat, profesionistul în ambele situații va suporta cheltuieli de gestionare şi documentare în speță, pe întreaga perioadă de întârziere, ori acest fapt este o normalitate şi nu cade sub incidența clauzelor abuzive de drept, chiar dacă clauza din contractul de credit, se presupune a fi una care nu a fost negociată individual, creditorul în mod deschis a explicat că mărimea comisionului de 0,50% din fiecare rată a creditului urmează să compenseze acele costuri suportate de creditor şi numerotate în clauzele contractului.

Or, instanța de judecată nu a dat apreciere cheltuielilor care urmează a fi suportate de creditor, şi care nu pot fi acoperite din dobândă sau din rata creditului. Aceste cheltuieli trebuie să fie acoperite prin suma comisionului de administrare stabilit de părți, totodată potrivit probelor la dosar se poate demonstra că creditorul a angajat şi persoane terțe, în vederea obținerii unui ajutor suplimentar în vederea

urmăririi creditului nerambursat, fapt care cu certitudine implică suma cheltuielilor să fie mult mai mare.

Mai mult, începând cu data de 22.08.2022 şi până când au fost chemați în judecată pe 06.07.2023, debitorii Carp Radu şi Carp Svetlana, au o întârziere la plata creditului de 318 zile, ce înseamnă 10 luni, ceea ce presupune că suma comisionului neîncasat în mărime de 6442,20 lei, la 10 luni = 644,2 lei pentru fiecare lună, şi reprezintă comisionul lunar pentru gestionarea creditului, ori această sumă nu este abuzivă sau exagerată aşa după cum invocă instanța de fond.

Instanța de fond nu aplicat prevederile art. 1076 alin. (5) Cod Civil și nu a ținut cont de faptul că o hotărârea judecătorească emisă cu anularea din oficiu a unei clauze contractuale, sub pretextul că este una abuzivă, va înrăutăți şi mai mult starea materială a debitorului, luând în considerație că la materialele dosarului, este anexat contractul de mandat de către reclamant în calitate de "Mandant" şi compania terță "VS Asist" S.R.L, în calitate de "Mandatar" care este împuternicită să acționeze din numele creditorului, în vederea executării contractului privind colectarea datoriilor, ce reiese din contractele de credit, în mod oneros, ori până în prezent apelantul OCN. „Microinvest" S.R.L., nu a formulat cereri de plată în adresa pârâților CARP Radu şi CARP Svetlana în vederea încasării unor plăți pe care le suportă, luând în vedere executarea contractului de credit, iar acestea erau oarecum suportate din contul clauzei comisionului de administrare ceea ce presupune că hotărârea emisă este şi în detrimentului intimatului şi nu a rezolvat la acest capăt de cerere problema în fond.

Instanţa a pus părţile în situația în care apelantul OCN "Microinvest" S.R.L., să formuleze o acţiune în regres față de intimații CARP Radu şi CARP Svetlana în vederea încasării cheltuielilor suportate astfel pentru nerambursarea creditului în termen.

Susține că prin hotărârea instanței de judecată nu a fost încasat corpul creditului în mărime de 7801,39 lei ceea ce nu s-a argumentat în mod matematic de către instanța de fond, ori aceşti bani au fost daţi intimaților şi urmează ca aceştia să fie restituiți.

La fel, susține că instanța de fond a reținut că clauza privind comisionul de administrare de 0,5% care se încasează la suma creditului lunar este abuzivă, motivând că respectivele cheltuieli țin de obligațiile interne ale creditorului. Totuşi, nu a examinat în mod veridic şi complet natura şi justificarea comisionului contractual, în condițiile în care reclamantul (creditorul) a prezentat dovezi privind: - existența unor cheltuieli concrete cu servicii externe (angajarea terților pentru monitorizarea şi gestionarea debitorilor); - şi necesitatea acoperirii unor costuri administrative recurente, legate de gestionarea portofoliului de credite.

Mai mult, instanța nu a prezentat clar metodologia de calcul al sumei admise, cu toate că a aplicat o reevaluare retroactivă a prestațiilor (excluderea

dobânzii, anularea comisionului şi considerarea comisionului deja încasat drept plată a creditului). Aceste operațiuni afectează în mod direct cuantumul creanței admise şi nu pot fi apreciate doar printr-o simplă mențiune fără justificare detaliată sau probă contabilă.

Astfel, se impune reevaluarea probelor şi reexaminarea clauzei contractuale în contextul probelor deja administrate şi a principiilor contractului de credit, întrucât instanța nu constatat în mod complet circumstanțele relevante şi a ignorat justificări concrete oferite de parte. Cu alte cuvinte în hotărârea judecătorească lipseşte cu desărvâşire calculul matematic al sumei respinse, ori acest lucru este absolut necesar pentru a înțelege logica juridică reieşind din formulele matematice.

Din conținutul hotărâri contestate cu apel, înțelege că contrar prevederilor art. 1765 Cod civil, instanța a făcut apreciere clauzei stabilite în pct. 1.4 al contractului de credit în partea încasării comisionului lunar în mărime de 0,50%, calificând clauza drept una abuzivă şi nulă de iure, fapt cu care, își exprimă dezacordul şi consideră că aprecierea instanței este una excesivă bazată doar pe concept şi ideea că prestatorul profesionist a urmărit o îmbogățire nejustificată.

Penalitatea încasată prin contract reprezintă acea posibilitate a apelantului creditor de comun acord cu intimatul debitor să dea o apreciere preventivă asupra venitului ratat, în măsura în care contractul nu va mai fi executat de bună credință de debitor, iar, comisionul reprezintă o permisiune legală de a încasa plăți de la debitor, altele decât penalitățile şi dobânzile stabilite, ori acest lucru, instanța l-a apreciat sub forma unei dobânzi camuflate, fără probe în acest sens.

Procedura de examinare:

Colegiul civil notează că, cauza din speță a fost examinată în fond în procedura cererilor cu valoare redusă și astfel, în ordinea art.276^4 alin.(5) Cod de procedură civilă, a dispus examinarea cererii de apel în procedură scrisă, prevederile art.276^3 Cod de procedură civilă, fiind aplicate corespunzător.

Termenul de declarare a apelului:

În conformitate cu prevederile art.362 alin.(1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele cauzei rezultă că, dispozitivul hotărârii instanței de fond a fost emis la 26 septembrie 2024, iar, cererea de apel a fost depusă la data de la 22 octombrie 2024, prin urmare Colegiul constată că, apelul este depus în interiorul termenului legal.

Aprecierea instanței de apel:

Studiind materialele cauzei, Colegiul civil consideră apelul neîntemeiat şi care urmează a fi respins cu menținerea hotărârii primei instanțe, reieșind din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă, „*instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces*".

Potrivit art. 385 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă „*instanța de apel, după ce judecă apelul, este în drept să respingă apelul și să mențină hotărârea primei instanțe*".

În conformitate cu art. 276^4 alin. (5) Cod de procedură civilă *„instanța de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanților la proces, prevederile art.276^3 fiind aplicabile corespunzător".*

Potrivit art. 276^3 alin. (1) și (2) Cod de procedură civilă *„procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. Judecătorul poate dispune citarea participanților la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părți de a examina cererea în ședință publică".*

Colegiul civil, ținând cont că obiect al prezentului apel, așa cum rezultă din instrumentul de atac, reprezintă dezacordul apelantului cu hotărârea, doar în partea ce ține de respingerea încasării plății în mărime de 7801,39 lei cu titlu de credit nerambursat, a plății în mărime de 3 618,64 lei cu titlu de dobândă contractuală, a plății în mărime de 6 442,20 lei cu titlu de comision de administrare și taxei de stat în mărime de 535,87 lei, va verifica legalitatea și temeinicia hotărârii atacate doar în limitele respective.

Potrivit dispozițiilor art.118 alin.(1) Cod de procedură civilă, „*fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel*."

Articolul 130 alin.(1) Cod de procedură civilă, statuează că „*instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea*

multe aspectual, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege".

În temeiul art.240 alin.(1) Cod de procedură civilă, „*la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluţionarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părţi, legea aplicabilă soluţionării pricinii şi admisibilitatea acţiunii*".

Astfel, probatoriul administrat în speță atestă că în baza contractului de credit nebancar nr. 20340371081 din 23 iulie 2020, O.C.N. ”Microinvest” S.R.L s-a obligat să-i acorde lui Radu Carp un credit în valoare de 143 159 lei cu o dobândă anuală fixă de 19 %, cu termen final de rambursare la 23 iulie 2025, iar Radu Carp s-a obligat să ramburseze ratele de împrumut scadente şi plățile aferente în conformitate cu prevederile contractuale şi cu graficul rambursării împrumutului.

Potrivit materialelor cauzei, în vederea executării obligațiilor asumate în conformitate cu prevederile contractului de credit menționat, Radu Carp, primind în proprietate suma de 143 159 lei, urma să restituie la scadență suma de 265 856,89 lei, iar în cazul neplății integrale și la timp a sumelor datorate, Radu Carp s-a obligat să achite o penalitate de întârziere în mărime de 1% din suma datorată pentru fiecare zi de întârziere.

Totodată, întru garantarea executării obligațiilor contractului de credit nebancar, la data de 28 iulie 2020 între O.C.N. ”Microinvest” S.R.L, în calitate de creditor și Carp Svetlana, în calitate de fidejusor, a fost încheiat contractul de fidejusiune nr. 20340371081F2, potrivit căruia fidejusorul, s-a obligat să execute integral obligațiile de plată a debitorului Carp Radu, în cazul neexecutării acestora.

Potrivit materialelor cauzei, se atestă că O.C.N. ”Microinvest” S.R.L a transmis lui Radu Carp suma împrumutului, iar, ultimul din data de 22 august 2022 nu efectuează achitări în contul stingerii datoriei pentru contractul de credit nebancar.

La 05 decembrie 2022 O.C.N. ”Microinvest” S.R.L a notificat debitorul Carp Radu și fidejusorul Carp Svetlana despre neexecutarea obligațiilor contractuale conform graficului și a solicitat restituirea sumei datorate în mărime totală de 26663,28 lei.

În același timp, conform calculului datoriei prezentat de creditor, la situația din 03 aprilie 2023, suma datoriei acumulate de Radu Carp constituie 35 232,38 lei, formată din: credit principal – 25 171,54 lei, dobânda contractuală – 3 618,64 lei și comision de administrare – 6 442,20 lei.

Dobânda contractuală în mărime de 3 618,64 lei și comisionul de administrare în mărime de 6 442,20 lei, au fost calculate pentru perioada 22 august 2022 – 03 aprilie 2023.

Colegiul învederează că prin cererea de apel formulată de O.C.N. ”Microinvest” S.R.L se distinge dezacordul cu soluția emisă de instanţa de fond, în partea respingerii pretențiilor privind încasarea creditului nerambursat în mărime de 7801,39 lei, dobânzii contractuale în mărime de 3 618,64 lei, comisionului de administrare în mărime de 6 442,20 lei și taxei de stat în mărime de 535,87 lei, exprimându-și poziţia în favoarea încasării acestor sume. Respectiv, instanţa de apel se va pronunţa asupra legalităţii actului judecătoresc doar în partea contestată.

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate prin prisma argumentelor invocate în apel și, raportându-le la suportul probatoriu, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru constată că soluția primei instanțe este întemeiată.

Sub acest aspect, Colegiul reține că potrivit art. 1763 Cod civil ”*prin contractul de credit, o bancă sau o organizaţie de creditare nebancară (creditor) se obligă să pună la dispoziţia unei alte persoane (debitor) o sumă de bani ca împrumut, cu condiţia rambursării ei, a plăţii dobînzii şi a altor plăţi aferente, sau îşi asumă orice alt angajament de a achiziţiona o creanţă sau de a efectua o plată, de a prelungi termenul de rambursare a datoriei sau de a emite orice garanţii*”.

În temeiul alin. (3) a aceleiași norme ”*faţă de contractul de credit se aplică prevederile referitoare la contractul de împrumut în măsura în care regulile prezentului capitol nu prevăd altfel sau din esenţa contractului de credit nu reiese contrariul*”.

Conform art. 1764 alin.(1) Cod civil ”*părţile contractului de credit pot conveni asupra unei dobînzi fixe sau flotante”*.

În conformitate cu art. 1244 alin. (5)-(7) Cod civil *”suma de bani împrumutată este purtătoare de dobîndă din ziua în care a fost remisă împrumutatului. Se plăteşte dobîndă la expirarea fiecărui an pentru perioada dintre momentul indicat la alin.(5) şi cel al restituirii împrumutului dacă în contract nu este prevăzut altfel. În cazul în care împrumutatul nu plăteşte dobînda în termen, împrumutătorul poate cere restituirea imediată a împrumutului şi a dobînzii aferente”.*

Potrivit art. 1247 alin. (1) Cod civil ”*împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul şi în modul stabilit în contract”.*

În acord cu art. 334 alin.(1) Cod civil*” actul juridic sau clauza care contravin vădit ordinii publice sau bunelor moravuri sînt nule*”, iar conform art. 328 alin.(1) și alin.(2) Cod civil ” *nulitatea absolută a actului juridic poate fi invocată, atît pe cale de acţiune, cît şi pe cale de excepţie, de orice persoană care are un interes născut şi actual. Instanţa de judecată este obligată să o constate din oficiu după ce a ascultat opiniile participanţilor la proces. Nulitatea absolută nu poate fi înlăturată prin confirmarea de către părţile actului lovit de nulitate sau succesorii acestora.”*

În conformitate cu prevederile art. 329 alin.(1) și (2) Cod civil" *în contractele cu consumatorii sînt nule clauzele abuzive, precum şi clauzele prin care se derogă de la dispoziţiile legale de la care este interzis a se deroga în detrimentul consumatorului (nulitatea de protecţie).Nulitatea de protecţie operează doar în măsura în care avantajează consumatorul.*"

Potrivit art. 1069 alin.(1) și (4) Cod civil *" clauza propusă de una dintre părţi nu este negociată individual dacă cealaltă parte nu a putut să-i influenţeze conţinutul, în special deoarece aceasta s-a elaborat anticipat, indiferent că face parte din clauze standard sau nu. În contractul dintre un profesionist şi un consumator se prezumă că: a) clauzele au fost propuse de către profesionist; b) clauzele nu au fost negociate individual; c) clauzele elaborate de către un intermediar sau un alt terţ au fost propuse de către profesionist".*

Totodată, alin.(3) a normei date stabilește că *" dacă o clauză a fost propusă ca parte a unor clauze standart, se prezumă că ea nu a fost negociată".*

Conform art. 1071 Cod civil *"persoana care prezintă clauze care nu au fost negociate individual este obligată să se asigure că ele sînt elaborate şi comunicate într-un limbaj clar şi inteligibil, precum şi să fie lizibile. Această cerinţă este aplicabilă textului în întregime, inclusiv notelor de subsol, trimiterilor la alte texte sau specificaţiilor de orice natură. Într-un contract dintre un profesionist şi un consumator, clauza propusă de către profesionist cu încălcarea obligaţiei de transparenţă impuse prin dispoziţiile alin.(1) poate fi considerată abuzivă doar pe acest unic temei".*

Art. 1072 alin.(1)-(2) Cod civil stabilește că *"într-un contract dintre un profesionist şi un consumator, clauza care nu a fost negociată individual se consideră abuzivă dacă este propusă de către profesionist şi dezavantajează considerabil, contrar bunei-credinţe, consumatorul. Articolele 1077-1079 cuprind lista clauzelor considerate abuzive în contractul dintre un profesionist şi un consumator fără necesitatea evaluării lor conform alin.(1) din prezentul articol şi art.1075".*

În acord cu art. 1075 alin.(1) Cod civil *" la evaluarea caracterului abuziv al unei clauze contractuale în sensul art.1072 alin.(1), art.1073 şi 1074 se va ţine cont de: a) respectarea obligaţiei de transparenţă prevăzută la art.1071; b) natura obiectului contractului; c) circumstanţele determinante în cadrul încheierii contractului; d) celelalte clauze contractuale; şi e) clauzele cuprinse în orice alt contract de care depinde contractual".*

Alin. (2) a normei date stabilește că „*evaluarea caracterului abuziv al clauzelor nu poate să se refere la obiectul contractului şi nici la caracterul adecvat al preţului sau al remuneraţiei, pe de o parte, faţă de bunurile, lucrările sau serviciile furnizate în schimbul acestora, pe de altă parte, în cazul în care s-a respectat obligaţia de transparenţă, prevăzută la art.1071. Obiectul contractului şi*

raportul dintre preţ şi calitate pot fi luate în considerare la evaluarea caracterului abuziv al celorlalte clauze contractuale”.

Potrivit art. 1076 alin.(1)-(4) Cod civil *” clauza abuzivă este lovită de nulitate absolută. Această nulitate de protecţie operează doar în măsura în care anularea clauzei avantajează partea care nu a propus clauza abuzivă. În cazul în care partea care nu a propus clauza abuzivă este un consumator, instanţa de judecată este obligată să invoce nulitatea din oficiu. Dacă contractul poate fi, în mod rezonabil, menţinut fără clauza abuzivă, celelalte clauze rămîn valabile”.*

Conform art. 1077 alin.(1) pct.6) Cod civil *”sînt considerate abuzive clauzele care nu au fost negociate individual şi au ca obiect sau effect solicitarea de la consumatorul care nu şi-a executat obligaţia fără justificare a unei penalităţi disproporţionate în raport cu prejudiciul cauzat prin neexecutarea obligaţiilor contractuale”.*

În același timp, în temeiul art. 15 alin.(7) al Legii privind contractele de credit pentru consumatori nr. 202/12.07.2013 în vigoare la data constituirii situației juridice ”*se interzice aplicarea oricăror plăţi (inclusiv dobânzi, comisioane, taxe, penalităţi, dobânzi de întârziere şi orice alt tip de plăţi) aferente unui contract de acordare a creditului pentru consumator pe un termen mai mic de 2 ani şi/sau în care suma iniţială debursată este de până la 50 de mii de lei (pentru linia de credit, valoarea de referinţă se va considera suma maximă stabilită în contractul de credit), a căror valoare totală să depăşească valoarea debursată conform contractului respectiv sau valoarea de intrare a bunului în contractul de leasing financiar”*, iar conform alin. (9) a acestei norme ”*în cazul încălcării prevederilor alin.(7) şi (8), creditorul are dreptul să solicite doar restituirea sumei iniţiale debursate conform contractului de credit acordat, fără revendicarea altor plăţi prevăzute în contract (inclusiv dobânda, comisioanele, taxele, penalităţile, dobânzile de întârziere şi orice alt tip de plăţi). Prezenta prevedere se aplică inclusiv în cazul în care creditorul a transmis unei persoane terţe dreptul de încasare a creanţelor aferente contractului de credit acordat”.*

Prin Legea nr.93/07.04.2022, în vigoare din 29 mai 2022, art. 15 alin.(7) și alin.(9) a Legii privind contractele de credit pentru consumatori nr. 202/12.07.2013 au fost modificate în ceea ce privește creanțele ce urmează a fi încasate, alin.(7) prevăzând că *”se interzice: a) aplicarea ratei dobânzii de credit anuale specificate în contractul de credit dacă aceasta depăşeşte 50%, iar toate celelalte plăţi aferente (comisioane, taxe, penalităţi, dobânzi de întârziere şi orice alt tip de plată), cu excepţia dobânzii, pe o zi de credit depăşesc 0,04% din valoarea totală a creditului; b) stabilirea costului total al creditului (care include dobânzi, comisioane, taxe, penalităţi, dobânzi de întârziere şi orice alt tip de plată) mai mare decât valoarea debursată conform contractului respectiv (sau valoarea de intrare a bunului în contractul de leasing financiar), credit care nu este destinat*

achiziţionării, construcţiei sau renovării (modernizării) unei locuinţe garantate cu un bun imobil în vederea asigurării obligaţiei de plată a creditului respectiv”, iar alin.(9) – că *”în cazul încălcării prevederilor alin.(7) şi (8) din prezentul articol şi ale art.381 alin.(3) lit.b) din Legea nr.202/2017 privind activitatea băncilor, creditorul are dreptul să solicite doar restituirea sumei iniţiale debursate conform contractului de credit acordat, fără revendicarea altor plăţi prevăzute în contract (inclusiv dobânda, comisioanele, taxele, penalităţile, dobânzile de întârziere şi orice alt tip de plăţi). Prezenta prevedere se aplică inclusiv în cazul în care creditorul a transmis unei persoane terţe dreptul de încasare a creanţelor aferente contractului de credit acordat”.*

Cu privire la situația din speță, Colegiul civil distinge două abordări: prima – cînd suntem în prezența unei dispoziții legale imperative și a unei clauze care derogă de la aceasta, sancțiunea legală fiind nulitatea clauzei, iar rolul judecătorului reducîndu-se în a verifica că clauza încalcă ipoteza dispoziției legale imperative; și a doua – când dispoziția legală este dispozitivă ori chiar când lipsește o dispoziție legală care ar reglementa într-un sens anume situația apărută, în acest caz, părțile, bucurându-se de libertatea contractuală garantată de art. 993 Cod civil, pot să convină la orice aranjament li se potrivește situației lor, atunci intervine instituția clauzelor abuzive, iar judecătorul este pus în situația de a evalua caracterul profund dezavantajos al clauzei față de consumator.

Această distincție rezultă direct și din textul alin. (1) art. 329 Cod civil: în contractele cu consumatorii sunt nule: 1) clauzele abuzive, precum și 2) clauzele prin care se derogă de la dispozițiile legale de la care este interzis a se deroga în detrimentul consumatorului.

Astfel, Colegiul observă că nulitatea clauzei abuzive formează un caz aparte de nulitate comparativ cu clauzele „prin care se derogă de la dispozițiile legale de la care este interzis a se deroga în detrimentul consumatorului”.

Colegiul civil menționează că împrumutul este acordat de către un profesionist al pieței financiar-bancare: organizația de creditare nebancară, pentru care funcționează regulile economiei de piață (jocul cererii și ofertei), dar sub rezerva limitelor menite a proteja consumatorii.

În continuare, Colegiul, subliniază că reglementarea creditelor de consum nu a fost codificată în Codul civil, ci s-a păstrat și dezvoltat în Legea nr. 202/2013 privind contractele de credit pentru consumatori.

Legea nr. 202/2013 permite de a distinge 3 categorii de plăți pe care un debitor este obligat să le facă creditorului în temeiul contractului: a) restituirea împrumutului (valoarea totală a creditului); b) venitul normal al creditorului, în cazul în care debitorul își execută corespunzător obligațiile contractuale (costul total al creditului); c) venitul suplimentar al creditorului, în cazul în care

debitorul nu își execută corespunzător obligațiile contractuale (dobânda de întârziere**,** penalitățile, cheltuielile de judecată).

În acest sens, Colegiul civil notează că situația din speță urmează a fi analizată prin prisma faptului că suntem în prezența unei dispoziții legale imperative și a unei clauze care derogă de la aceasta, sancțiunea legală fiind nulitatea clauzei, iar rolul judecătorului reducîndu-se în a verifica că clauza încalcă ipoteza dispoziției legale imperative.

La caz, potrivit contractului de credit nebancar 20340371081 din 23 iulie 2020, părțile au prevăzut o dobânda anuală fixă de 19 %, și o penalitate de 1% din suma datorată pentru fiecare zi de întârziere precum și comision pentru serviciile prestate în legătură cu utilizarea creditului de 4 % din valoarea totală a creditului și achitat de debitor la data acordării creditului din surse proprii sau este reținut de creditor din suma creditului precum și 0,50 % care se calculează la suma inițială a creditului lunar în prima zi a lunii, din suma inițială și achitată conform graficului de rambursare.

Astfel, contractul de credit nebancar 20340371081 din 23 iulie 2020 urma să devină scadent la 23 iulie 2025 și la scadența acestuia, potrivit graficului semnat de părți, Carp Radu urma să achite o dobândă contractuală în mărime de 79 749,89 lei și un comision de administrare în mărime de 42 948 lei.

Însă, din considerentul că potrivit certificatului prezentat de OCN „Microinvest" SRL, debitorul Carp Radu a efectuat în contul primului plăți în sumă totală de 205.538,74 lei, O.C.N. "Microinvest" S.R.L a solicitat încasarea de la Carp Radu, suma creditului nerambursat în mărime de 25 171,54 lei, dobânda contractuală calculată pentru perioada 22 august 2022-03 aprilie 2023 în mărime de 3 618,64 lei și comisionul de administrare în mărime de 6 442,20 lei, în total suma de 35 238,38 lei.

Prin urmare, Colegiul civil apreciază întemeiată soluția instanței de fond cu privire la faptul că clauza cu privire la calcularea comisionului de administrare lunar în mărime de 715,80 lei este una abuzivă, or acesta creează un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților contractante fiind în detrimentul consumatorului.

Iar, în conformitate cu art. 1076 Cod civil, clauzele abuzive sunt lovite de nulitate absolută, iar această nulitate de protecție operează doar în măsura în care avantajează partea care nu a propus clauza abuzivă.

Astfel având în vedere faptul că clauza contractuală cu privire la calcularea comisionului de administrare lunar în mărime de 715,80 lei este una abuzivă, în urma recalculării sumei datorate prin excluderea comisionului de administrare abuziv, instanța de fond întemeiat a stabilit că intimații urmează să achite în mod solidar datoria rămasă în mărime de 17 370,15 lei.

Subsecvent, Colegiul, subliniază că situația de inegalitate care există între consumator și vânzător sau furnizor nu poate fi compensată decât printr-o intervenție pozitivă, exterioară părților la contract. În lumina acestei considerații, instanța este obligată să aprecieze din oficiu daca clauza contractuală contravine normei imperative și, prin aceasta, să suplinească dezechilibrul existent între consumator și vânzător sau furnizor.

În consecință, rolul atribuit instanței în domeniul avut în vedere implică obligația de a examina din oficiu acest aspect de îndată ce dispune de elementele de drept și de fapt necesare în acest sens.

Mai mult decât atât, potrivit informației cu privire la achitările efective achitate de debitor în baza contractului de credit din 23.07.2020, se atestă că achitările cu titlu de comision de administrare au fost înregistrate în sumă totală de 22905,56 lei, (f.d.35).

În contextul soluției judecătorești sus-enunțate cu privire la nulitatea absolută de protecție a clauzei cu privire la comisionul de administrare din contractul de credit din 23.07.2020, probabil suma totală cu titlu de credit restant și dobândă contractuală pasibilă de a fi încasată ar fi fost mai mică.

Însă, potrivit art. 373 alin. (6) Cod de procedură civilă, apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces.

Astfel, dat fiind că argumentele apelantului sunt nefondate și combătute integral prin concluziile relatate supra, în speță lipsind temeiuri legale pentru casarea hotărârii contestate, Colegiul conchide că apelul declarat este neîntemeiat și pasibil de a fi respins, cu menținerea hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 26 septembrie 2024.

În conformitate cu prevederile art. 385 lit. a), art. art. 389-390 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,-

d e c i d e :

Se respinge cererea de apel depusă de avocatul-stagiar Țîu Ion în interesele OCN „Microinvest” SRL.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 26 septembrie 2024, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de OCN „Microinvest” SRL împotriva lui Carp Radu și Carp Svetlana privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă și executorie din momentul adoptării, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni de la comunicarea deciziei integrale, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Preşedintele şedinţei,
Judecătorul Ruxanda Pulbere

Judecătorii: Roman Pascari

Constantin Roșca